

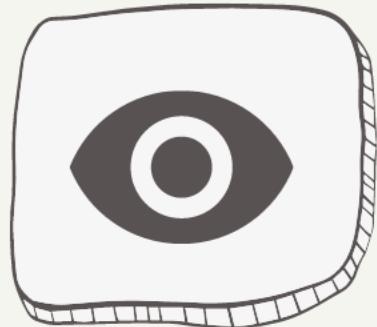
TÖKUM SAMTALIÐ! KLÁM ER EKKI KYNFRÆÐSLA

Samstarfsverkefni Tjarnarinnar, Jafnréttisskólans, Stígamóta,
Menntavísindasvið Háskóla Íslands, RannKyn:
Rannsóknarstofa um menntun, jafnrétti og kyngervi

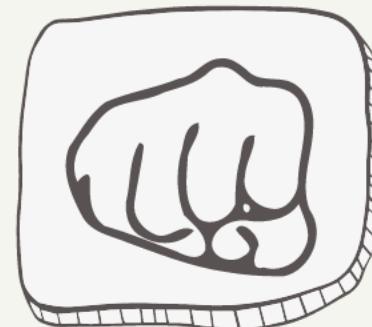
Eva Halldóra Guðmundsdóttir

Vil setja trigger warning því minnst er á ofbeldi í þessum fyrirlestri

HVERS VEGNA?

MIKIÐ KLÁMÁHORF UNGLINGA

OFBELDI Í KLÁMI

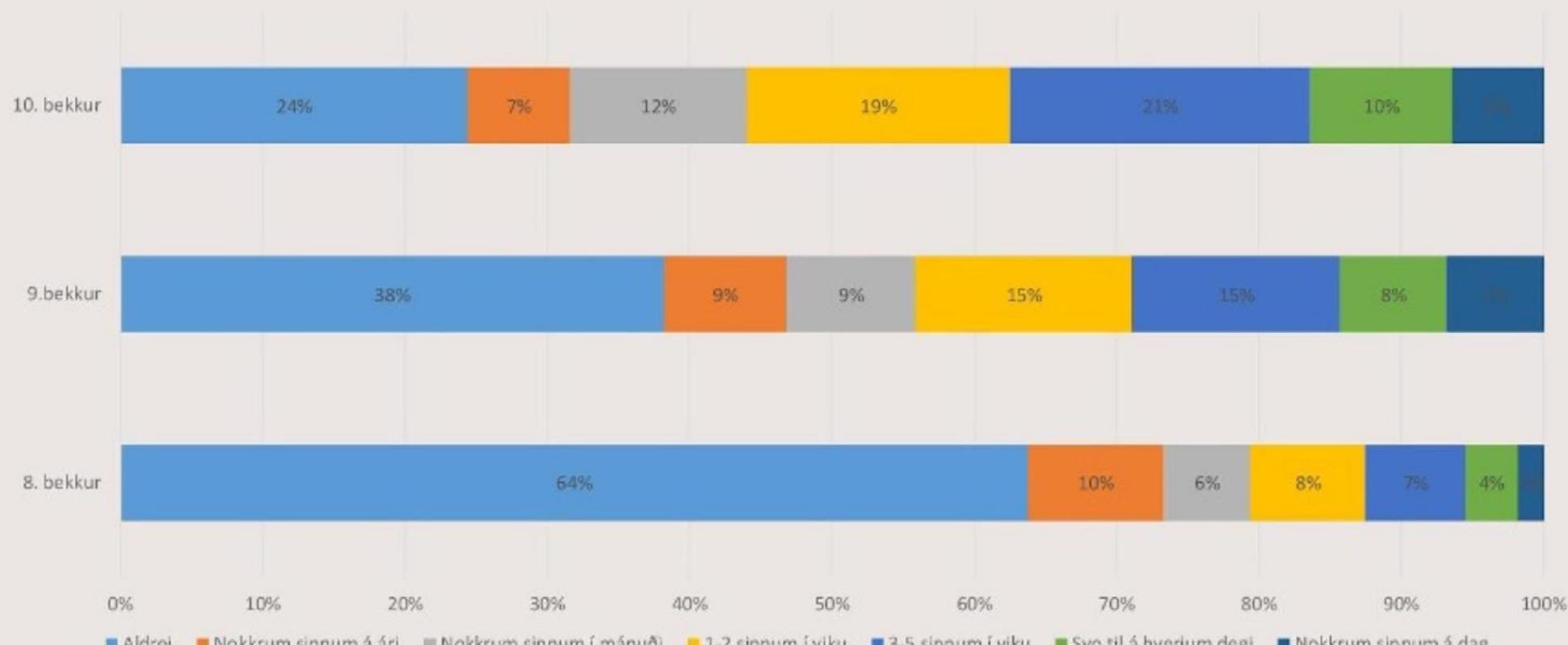
KLÁM SEM KYNFRÆÐSLA

ÁHRIF KLÁMS Á NÁIN SAMBÖND

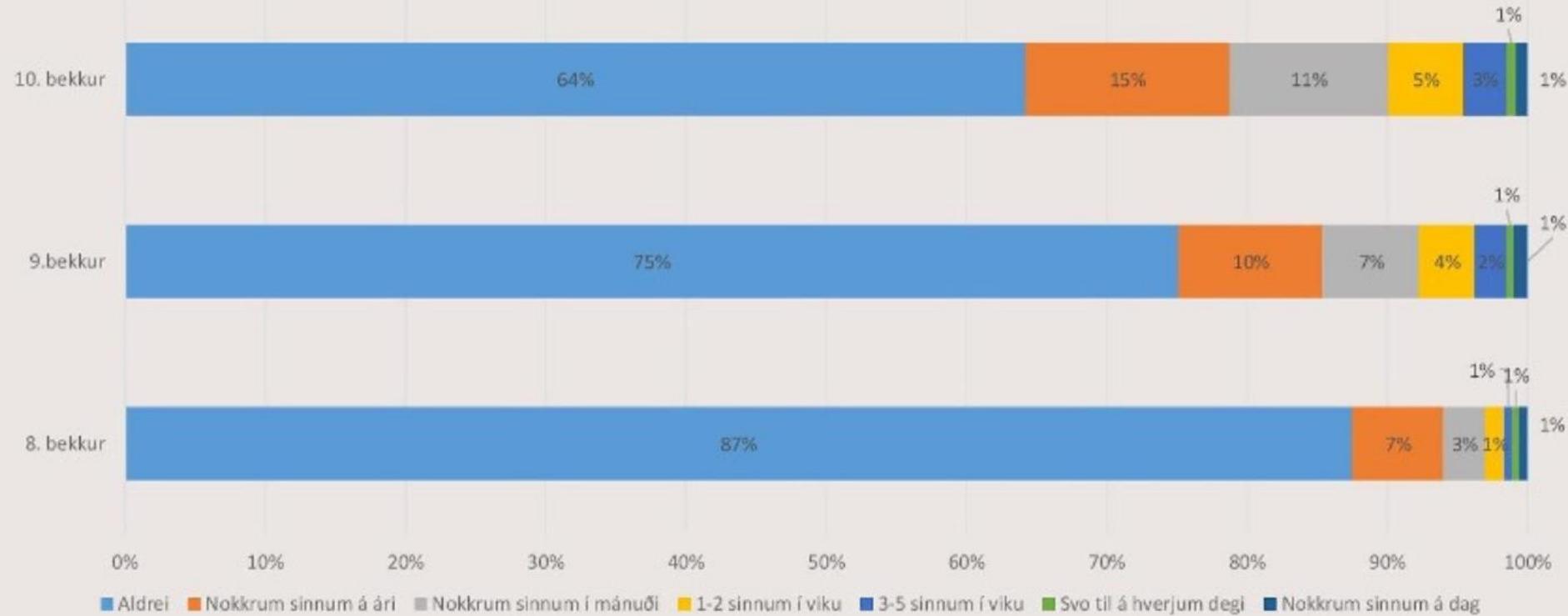
KLÁMÁHORF UNGLINGA

Hve oft (ef nokkurn tíma) skoðar þú klám eða horfir á klám –
allir strákar sem tóku könnun – allt landið okt. 2020

KLÁMÁHORF UNGLINGA

Hve oft (ef nokkurn tíma) skoðar þú klám eða horfir á klám –
allar stelpur sem tóku könnun – allt landið okt. 2020

OFBELDI Í KLÁMI

Klám sýnir oft ofbeldi og niðurlægingu. 90% klámsena sýna ofbeldi (Bridges, Wosnitzer, Scharrer, Sun og Liberman - 2010) og oftast nær er það kona sem fyrir ofbeldinu verður.

Ekki er rætt um mörk, getnaðar- eða kynsjúkdómavarnir og það er heldur ekki samtal um hvort eithvað mætti betur fara í kynlífinu og engum er leiðbeint.

Valdaójafnvægi.

Rannsóknir greina alvarlegar afleiðingar og áhrif á kynferðislegan þroska barna og unglings. Börn og unglingsar geta ekki auðveldlega gert greinamun á hvað er heilbrig, óheilbrig og ofbeldi í klámi.

KLÁM SEM KYNFRÆÐSLA

Þau búa sér til ákveðið kynlífshandrit út frá klámi og framkvæma það í kynlífinu. Því getum við áætlað að ef ungligar búa sér til kynlífshandrit út frá meginstraums klámi þá séu líkur á því að þeir séu að stunda óheilbrigtt, ábyrgðarlaust og jafnvel ofbeldisfullt og skaðlegt kynlíf.

Stígamót hafa greint frá því að upplifun sérfræðinga og móttökuaðila sé sú að nánast sé hægt að skrifa upplifanir þolenda niður og það samræmist fullkomlega klámhandriti. 70% brotaþola sem leita til Stígamóta urðu fyrir ofbeldi fyrir 18 ára aldur og oft af hendi einstaklings sem er nálægt þeim í aldri.

ÁHRIK KLÁMS Á NÁIN SAMBÖND

Samkvæmt kenningum sálfræðingsins Albert Bandura um félagsnám (social learning theory) læra einstaklingar með því að fylgjast með öðrum gegnum athugun, s.k. herminám, en líklegast er að einstaklingur tileinki sér hegðun sem hann telur eftirsótt og nýtur stuðnings samfélagsins við.

Rannsóknir hafa stöðugt sýnt fram á að samsetning kynferðislegrar örvinar og ofbeldis hefur í för með sér aukna kvenfyrirlitningu og hegðun í samræmi við það.

Ef við gerum ráð fyrir því að sumir unglingar api eftir þeirri hegðun sem er verðlaunuð í klámi erum kominn upp gríðarstór vandi í samfélagi okkar, miðað við ofboðslegt áhorf íslenskra unglings á klám.

Væntingar til maka og síns sjálfs.

RÝNIHÓPAR FORELDRA

Haldnir þrír rýnihópar

Forþekking. Upplifa sig illa undirbúin og umræðan kemur foreldrum oft að óvorum.

Klám og kynfræðsla haldast í hendur

Lesefni vs. podcast vs. myndbönd

Hvernig instillir maður skömm?

Hvað gerist ef ég misstíg mig?

NIÐURSTAÐA

Uppsetning á samtalsleiðbeiningum

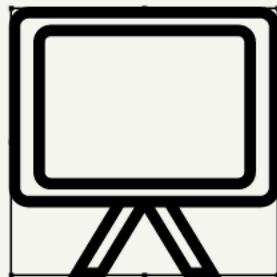
LEIÐBEININGAR Á
VEFSÍÐU

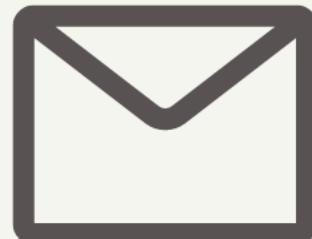
PODCAST ÞÆTTIR

AUGLÝSINGAHERFERÐ

FRÆÐSLUPAKKI
FYRIR STARFSFÓLK

TÖLVUPÓSTUR MEÐ
ÖLLUM UPPLÝSINGUM
TIL FORELDRA